

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ με ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ

Γ' Σεπτεμβρίου 144, 112 51 Αθήνα, Τηλ: 210-6854035, e-mail: grammateiaspef@gmail.com, www.spef.gr

Αθήνα, 29/1/25

Προς:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα

Υπ' όψη : Υπουργού κ. Θεόδωρου Σκυλακάκη

: Υφυπουργού κ. Αλεξάνδρας Σδούκου

: Γεν. Γραμματέα κ. Αριστοτέλη Αϊβαλιώτη

Θέμα : Ευρωπαϊκή νομοθεσία για τους υπόχρεους κάλυψης του κόστους ανακύκλωσης φωτοβολταϊκού εξοπλισμού στο πλαίσιο των πολιτικών για τα προϊόντα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΗΗΕ) καθώς και τα Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ).

Αξιότιμε κε Υπουργέ, κα Υφυπουργέ και κε Γεν. Γραμματέα

Σε συνέχεια της από 18/12/24 συνάντησης εκπροσώπων του Δ.Σ. μας με την κα Υφυπουργό για το ζήτημα της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας στο ΕΔΔΗΕ σε εφαρμογή του άρθρου 41, του ν. 5151/2024 καθώς και λοιπών προκλήσεων της αγοράς των φωτοβολταϊκών, συζητήθηκε στο περιθώριο της ανωτέρω σύσκεψης και το θέμα του κόστους ανακύκλωσης των Φ/Β πλαισίων στη χώρα μας. Κατόπιν μιας σύντομης ανταλλαγής απόψεων ζητήθηκε να αποστείλουμε στο Υπουργείο σας τις απόψεις μας επί του ισχύοντος ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου Οδηγιών που ρυθμίζουν το θέμα, ιδίως ως προς το ποιοι είναι οι υπόχρεοι κάλυψης του σχετικού κόστους.

Α. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2012/19/ΕΕ της 4^{ης} Ιουλίου 2012

Καταρχήν τα φωτοβολταϊκά πλαίσια εντάσσονται στην κατηγορία του ΗΗΕ σύμφωνα με τους καταλόγους των Παραρτημάτων I, II, III και IV της εν λόγω Οδηγίας. Σε συνδυασμό μάλιστα και με το Άρθρο 2 της Οδηγίας περί του πεδίου εφαρμογής της, καταλαμβάνει τα Φ/Β πλαίσια τόσο για την περίοδο από 13 Αυγούστου 2012 έως τις 14 Αυγούστου 2018 (μεταβατική περίοδος) όσο και για την περίοδο από 15 Αυγούστου 2018 και μετά.

Περαιτέρω:

Άρθρο 3, Ορισμοί, παρ. 1

«στ) «**παραγωγός**»: οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από το ποια τεχνική πωλήσεων χρησιμοποιεί, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως επικοινωνίας υπό την έννοια της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1997, για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις (1), το οποίο:

- i) είναι εγκατεστημένο σε κράτος μέλος και κατασκευάζει ΗΗΕ με την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα του ή αναθέτει τον σχεδιασμό ή την κατασκευή ΗΗΕ, τον οποίο θέτει στην αγορά με την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα του εντός της επικράτειας του εν λόγω κράτους μέλους,
- ii) είναι εγκατεστημένο σε κράτος μέλος και μεταπωλεί εντός της επικράτειας του εν λόγω κράτους μέλους με την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα του εξοπλισμό παραγόμενο από άλλους προμηθευτές, όπου ο μεταπωλητής δεν θεωρείται «παραγωγός» εφόσον η μάρκα του παραγωγού αναγράφεται στον εξοπλισμό σύμφωνα με το σημείο i),
- iii) είναι εγκατεστημένο σε κράτος μέλος και διαθέτει στην αγορά του εν λόγω κράτους μέλους, κατ' επάγγελμα, ΗΗΕ από τρίτη χώρα ή από άλλο κράτος μέλος, ή
- iv) πωλεί ΗΗΕ μέσω εξ αποστάσεως επικοινωνίας απευθείας σε ιδιωτικά νοικοκυριά ή χρήστες, πλην των ιδιωτικών νοικοκυριών σε κράτος μέλος, και είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα.»

Από την ανωτέρω διάταξη καθίσταται σαφές πως στην έννοια του «παραγωγού» ΗΗΕ δεν εμπίπτουν οι ηλεκτροπαραγωγοί από Φ/Β αλλά οι παραγωγοί και εν γένει οι προμηθευτές και εισαγωγείς του εν λόγω εξοπλισμού.

Άρθρο 13, παρ. 1

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, για προϊόντα που διατέθηκαν στην αγορά μετά τις 13 Αυγούστου 2005, οι δαπάνες για τη συλλογή, την επεξεργασία, την ανάκτηση και την περιβαλλοντικώς ορθή διάθεση των ΑΗΗΕ που προέρχονται από άλλους χρήστες πλην των ιδιωτικών νοικοκυριών να χρηματοδοτούνται από τους παραγωγούς.

Να υπογραμμίσουμε εδώ πως τα Φ/Β πλαίσια για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής άρχισαν να διατίθενται στην χώρα μας μετά τον ν. 3468/2006 και εν τοις πράγμασι σε υπολογίσιμες ποσότητες από το 2008 και μετά, οπότε και δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των «ιστορικών αποβλήτων» που καταλαμβάνει ΗΗΕ που διατέθηκαν στην αγορά πριν τις 13 Αυγούστου 2005.

Άρθρο 24, Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 14 Φεβρουαρίου 2014».

Πράγματι με την ΚΥΑ 23615/651/Ε103 ΦΕΚ Β1184 από 9/5/14 το περιεχόμενο της εν λόγω Οδηγίας ενσωματώθηκε προσηκόντως στην Ελληνική έννομη τάξη.

Περαιτέρω με την νέα **Ευρωπαϊκή Οδηγία 2024/884** της 13^{ης} Μαρτίου 2024 τροποποιήθηκε η Οδηγία 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Εν προκειμένω στο Σώμα της νέας Οδηγίας αναφέρεται:

«Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια, τα οποία δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/96/ΕΚ, συμπεριλήφθηκαν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2012/19/ΕΕ από τις 13 Αυγούστου 2012, μέσω της ένταξής τους στην κατηγορία 4 των παραρτημάτων I και II, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2012/19/ΕΕ.

Το άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας 2012/19/ΕΕ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι παραγωγοί ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΗΕ) να αναλαμβάνουν τις δαπάνες για τη συλλογή, την επεξεργασία, την ανάκτηση και την περιβαλλοντικώς ορθή διάθεση των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) που προέρχονται από άλλους χρήστες πλην των ιδιωτικών νοικοκυριών, για προϊόντα που διατέθηκαν στην αγορά μετά τις 13 Αυγούστου 2005.

Στις 25 Ιανουαρίου 2022, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (το «Δικαστήριο»), στην απόφασή του για την υπόθεση C-181/20(5), κήρυξε ανίσχυρο το άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας 2012/19/ΕΕ όσον αφορά τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που διατέθηκαν στην αγορά μεταξύ της 13ης Αυγούστου 2005 και της 13ης Αυγούστου 2012, λόγω αδικαιολόγητης αναδρομικής ισχύος. Το Δικαστήριο έκρινε ότι, πριν από την έκδοση της οδηγίας 2012/19/ΕΕ, ο νομοθέτης της Ένωσης είχε αφήσει στα κράτη μέλη την επιλογή να απαιτούν οι δαπάνες για τη διαχείριση των αποβλήτων φωτοβολταϊκών πλαισίων να βαρύνουν τους υφιστάμενους ή τους προηγούμενους κατόχους των αποβλήτων ή τον παραγωγό ή τον διανομέα των φωτοβολταϊκών πλαισίων, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Στη συνέχεια, ο νομοθέτης της Ένωσης θέσπισε κανόνα, στο άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας 2012/19/ΕΕ, σύμφωνα με τον οποίο οι εν λόγω δαπάνες πρέπει να βαρύνουν τους παραγωγούς σε όλα τα κράτη μέλη, ακόμη και όσον αφορά τα προϊόντα που οι παραγωγοί είχαν ήδη διαθέσει στην αγορά σε χρόνο κατά τον οποίο ίσχυε η οδηγία 2008/98/ΕΚ. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανόνας αυτός πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει αναδρομική ισχύ και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να παραβιάζει την αρχή της ασφάλειας δικαίου και ότι η αναδρομικότητα αυτή τον καθιστά ανίσχυρο ως προς τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που διατέθηκαν στην αγορά πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2012/19/ΕΕ.

Η απόφαση του Δικαστηρίου συνεπάγεται ευθέως ότι το άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας 2012/19/ΕΕ θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να μην εφαρμόζεται στα απόβλητα φωτοβολταϊκών πλαισίων από άλλους χρήστες πλην των ιδιωτικών νοικοκυριών, που διατέθηκαν στην αγορά μεταξύ 13ης Αυγούστου 2005 και 13ης Αυγούστου 2012».

Υπό το φως των ανωτέρω η νέα Οδηγία 2024/884 από 13/3/24 τροποποίησε το άρθρο 13 παρ. 1 της προηγούμενης Οδηγίας 2012/19 ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η χρηματοδότηση των δαπανών για τη συλλογή, την επεξεργασία, την ανάκτηση και την περιβαλλοντικώς ορθή διάθεση των ΑΗΗΕ που προέρχονται από άλλους χρήστες πλην των ιδιωτικών νοικοκυριών να εξασφαλίζεται από τους παραγωγούς ως εξής:

...

β) για ΑΗΗΕ που προκύπτουν από φωτοβολταϊκά πλαίσια, όταν τα εν λόγω φωτοβολταϊκά πλαίσια διατέθηκαν στην αγορά μετά τις 13 Αυγούστου 2012»

Δηλαδή με την νέα Οδηγία αφήνεται η ευχέρεια στα Κράτη μέλη, το κόστος ανακύκλωσης των Φ/Β πλαισίων που διατέθηκαν στην αγορά τους αποκλειστικά πριν την 13^η Αυγούστου 2012 να μην χρηματοδοτηθεί από τους παραγωγούς του εν λόγω εξοπλισμού αλλά και από άλλες πηγές. Η Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που υποχρέωσε στην αναθεώρηση της Οδηγίας 2012/19 με την έκδοση της Οδηγίας 2024/884 ήλθε προφανώς ως αποτέλεσμα προσφυγής του κλάδου των παραγωγών και εισαγωγέων Φ/Β πλαισίων στην ΕΕ και τα επιμέρους Κράτη μέλη. Όμως, η Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και η συνακόλουθη τροποποίηση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας έχουν πλέον εξαντλήσει νομικά το θέμα, οπότε περιττές παρερμηνείες τους όπως αυτές που κυκλοφορούν σε δημοσιεύματα στον ελληνικό ενεργειακό Τύπο πως δήθεν θα επιβαρυνθούν με το κόστος ανακύκλωσης οι ηλεκτροπαραγωγοί από Φ/Β και όχι οι παραγωγοί-εισαγωγείς του εν λόγω εξοπλισμού δεν έχουν υπόσταση.

Να υπογραμμίσουμε τέλος εδώ πως ακόμη και στην υποθετική περίπτωση που η Πολιτεία ήθελε βασιζόμενη στην νέα Οδηγία 2024/884 να επιβαρύνει αποκλειστικά τους ηλεκτροπαραγωγούς με το τέλος ανακύκλωσης για εξοπλισμό που διατέθηκε στην εγχώρια αγορά πριν της 13^{ης} Αυγούστου 2012, αυτό δεν αφορά παραπάνω από 1 GW Φ/Β εξοπλισμού, όταν σήμερα έχουν διατεθεί και λειτουργούν στην χώρα μας περί τα 10 GW φωτοβολταϊκών. Οπότε ακόμη και υπό το υποθετικό πρίσμα αυτό η διακινούμενη «φιλολογία» στερείται νομικής βάσης.

Σε κάθε λοιπόν περίπτωση το Υπουργείο νομίζουμε οφείλει να ξεκαθαρίσει στο lobby των εισαγωγέων Φ/Β εξοπλισμού, πως το κόστος ανακύκλωσης για τον εξοπλισμό που έχουν πουλήσει στην ελληνική αγορά οπωσδήποτε τους βαρύνει και δεν υπάρχει τρόπος να το αποφύγουν. Ιδίως μάλιστα σε μια περίοδο που οι πωλήσεις τους στην ελληνική αγορά από το 2019 και μετά εμφανίζονται ραγδαία κλιμακούμενες σπάζοντας το ένα ρεκόρ μετά το άλλο και φθάνοντας το 2024 σε ετήσια μεγέθη 2.5 GW και θέτοντας ακόμα πιο φιλόδοξους στόχους μέχρι το 2030 καθ' υπέρβαση του ΕΣΕΚ. Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα διακινούμενα πως τάχα δεν το είχαν υπολογίσει στα κόστη τους, άγνοια Νόμου δεν υφίσταται για κανέναν.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Για τον ΣΠΕΦ, με εκτίμηση

Δρ. Στέλιος Λουμάκης - Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας